

Förslag om övergång till tvååriga mandatperioder och distriktsårskonferens vartannat år

Inledning

Distriktsstyrelsen föreslår att Vänsterpartiet Göteborg från och med år 2027 övergår till att genomföra distriktsårskonferensen vartannat år i stället för varje år. Detta innebär att mandatperioden för distriktsstyrelse, valberedning och revisorer blir tvåårig, liksom verksamhetsplanen.

Enligt Vänsterpartiets stadgar § 53 är partidistriktets högsta instans årskonferensen, som kan genomföras antingen årligen eller vartannat år. Det är därmed årskonferensen som beslutar om mandatperiodens längd. Distriktsstyrelsen lägger fram detta förslag efter omfattande egna diskussioner och efter att ha tagit del av erfarenheter och rapporter från andra distrikt som redan genomfört motsvarande förändring.

Bakgrund

Under de två senaste åren har frågan diskuterats vid flera tillfällen i distriktsstyrelsen. Styrelsen har tagit del av beslutsunderlag från andra distrikt, bland annat en omfattande rapport från Vänsterpartiet Skåne. En tydlig trend är att allt fler distrikt går över till tvååriga mandatperioder. Tre distrikt har lång erfarenhet (Storstockholm, Sörmland och Östergötland), och ett flertal distrikt har nyligen fattat beslut om samma förändring, däribland Skåne, Uppsala län, Norrbotten, Väst, Sjuhärad, Fyrbodal, Skaraborg och Halland. Även representantskapet i Västra Götaland väljs numera på två år för att motsvara hur fyra av fem av regionens distrikt organiserar sig.

Sammanfattningsvis bedömer distriktsstyrelsen att fördelarna med övergången klart överväger de potentiella nackdelarna. Erfarenheter från andra distrikt visar att farhågor som funnits initialt har kunnat lösas genom rutiner, kompletterande medlemsaktiviteter och tydligare planering.

För att undvika att distriktsårskonferensen infaller under valår föreslås att förändringen träder i kraft från och med distriktsårskonferensen 2027.

Nedan följer förslag till beslut och en analys av potentiella fördelar och eventuella nackdelar och hur de kan hanteras.

Förslag till beslut

Distriktsstyrelsen föreslår

- **att** Vänsterpartiet Göteborg från och med distriktsårskonferensen 2027 övergår till att genomföra distriktsårskonferensen vartannat år (med genomförande 2027, 2029, 2031 osv), och att mandatperioden för distriktsstyrelse, valberedning och revisorer därmed blir tvåårig.

Potentiella fördelar

Distriktsstyrelsen har identifierat följande huvudsakliga fördelar med att övergå till tvååriga mandatperioder:

1. Bättre förutsättningar för långsiktig planering

En tvåårig verksamhetsplan ger bättre möjligheter att arbeta strategiskt och långsiktigt. Distriktsstyrelsen, utskotten och partiföreningarna får mer tid att planera för och verkställa distriktsårskonferensens demokratiskt fattade beslut och kan arbeta med större kontinuitet.

2. Minskad administrativ belastning

En årskonferens mindre vartannat år frigör tid och resurser för politiskt arbete inom hela distriktet. För anställda, förtroendevalda, valberedningen och partiföreningarna innebär det mindre sammanträdesadministration och fler möjligheter att fokusera på annan verksamhet. Belastningen minskar särskilt under valår, då årskonferensen ofta sammanfaller i tid med andra processer. Situationen vi har nu i vår med kongresskonferens, valkonferens och distriktsårskonferens inom loppet av nio veckor är inte optimal.

3. Effektivare styrelsearbete

Längre mandatperioder ger ökad stabilitet och kontinuitet i styrelsen – både i det politiska och organisatoriska ledarskapet. Inte minst gentemot de anställda. Det ger möjlighet att etablera stabila arbetsformer, utveckla sin interna samverkan och formeras som ett fungerande team. Det ger också större möjlighet att ta vara på lärdomarna ifrån ledarskapsutbildningen som distriktsstyrelsen och deltagare från partiföreningarna genomgått. En ofta återkommande upplevelse är att det blir ett mer hållbart uppdrag där styrelseledamöterna hinner med mer under en tvåårig mandatperiod. Med ettåriga perioder går mycket tid på ett verksamhetsår åt till uppstartsarbete under våren och förberedelser inför nästa årskonferens under hösten.

4. Ökad politisk tyngd för distriktsstyrelsen

Flera distrikt framhåller att tvååriga mandatperioder stärker styrelsens ställning i relation till parlamentarikerna, vars mandatperioder är fyraåriga och som har större resurser. I vårt distrikt, där det redan finns en etablerad organisatorisk kultur med tydlig rollfördelning, förväntas förändringen främst ge ökad stabilitet snarare än en dramatisk rollförskjutning.

5. Bättre förutsättningar för valrörelse

Eftersom samma styrelse sitter 1,5 år före valet säkerställs att den styrelse som förbereder valrörelsen också är den som leder den. Valåret får därmed tydligare fokus på valarbete när ingen ordinarie årskonferens behöver hållas.

6. Ökad tyngd för distriktsårskonferensen

När årskonferensen hålls vartannat år ökar betydelsen av de beslut som fattas. Erfarenheten från andra distrikt är att konferenserna blir politiskt viktigare att delta i och att motionera till. Besluten får längre livslängd och större genomslag. Det blir svårare att skjuta upp genomförandet av demokratiskt fattade beslut med hänvisning till att det inte hunnits med under året.

7. Frigjord tid för annan verksamhet

Distrikten som gått över till tvååriga perioder lyfter att frigjord tid används till ordförandeträffar, temadagar, utbildningar och större medlemsarrangemang (exempelvis "Östgötadagarna" eller Norrbottens vänsterdagar. Det skapar möjligheter för fler forum för politisk diskussion och

utveckling mellan årskonferenserna. Fler olika typer av medlemsmötesformer kan stärka demokratin – inte bara konferenser. Sen behöver inte alternativet vara en annan konferens eller ett möte, det skulle också kunna vara större en satsning utåtriktad verksamhet och utvecklandet av distriktet som kampanjorganisation i den tidsperiod som frigörs.

8. Möjlighet till ekonomiska omprioriteringar

Det innebär en stor kostnad för distriktet att genomföra en distriktsårskonferens. En distriktsårskonferens i vårt distrikt kostar omkring 125 000 kr. De år konferensen inte genomförs ska resurserna omfördelas till exempelvis politiska prioriteringar, medlemsstärkande verksamhet eller kampanjarbete.

Eventuella nackdelar och hur de kan hanteras

Förutom att det blir en fråga om organisatorisk anpassning, så har de huvudsakliga farhågorna med en övergång till tvååriga mandatperioder rört tre områden:

1. Demokratiskt inflytande och färre beslutstillfällen

En årlig distriktsårskonferens är en central demokratisk mötesplats. Distriktsårskonferenser vart annat år kan upplevas som minskade möjligheter till gemensamma politiska diskussioner och sammanhållning, tillfällen att behandla motioner och ansvarsutkrävande (och byta ut en distriktsstyrelse eller annan förtroendevald man inte är nöjd med).

Distriktsstyrelsens analys:

Den politiska och organisatoriska styrningen i distriktet sker redan idag i hög grad genom fleråriga strategier som är övergripande än från år till år. Det finns en röd tråd i vår organisatoriska styrning i våra verksamhetsplaner. Vi styr inte om hela vår organisation årligen. Den parlamentariska styrningen sker också i första hand genom det kommunalpolitiska programmet och de strategier som styrelsen antar som ska verka över flera år (exempelvis strategierna för att verka i opposition och styra i minoritet). Motioner som kommer in rör oftast långsiktiga frågor snarare än akuta lägen. De motioner som kommer in till årskonferensen rör ofta mer långsiktiga utvecklingsfrågor eller politiska förändringar än rent dagsaktuella saker som kräver snabba beslut. Vilket är positivt.

Om en särskilt viktig eller brådskande fråga skulle uppstå finns möjlighet att kalla till en extra distriktsårskonferens, med betydligt mindre administrativ belastning eftersom den endast behandlar sitt specifika syfte. Det är en stark demokratisk säkerhetsventil.

2. Verksamhetsuppföljning och insyn

Med tvååriga mandatperioder sker formell verksamhetsuppföljning vartannat år. Detta kan upplevas som minskad insyn i det parlamentariska och organisatoriska arbetet.

Distriktsstyrelsens analys:

Att det blir lite längre tid mellan de formella uppföljningstillfällena är en konkret konsekvens. Det finns dock fler forum än distriktsårskonferensen för att gemensamt och löpande följa upp vår verksamhet i distriktet – exempelvis styrelseforum och ordförandeträffar. För den ekonomiska uppföljningen så kommer bokslut självklart fortsatt göras årsvis. Flera distrikt som har gått över till tvååriga perioder har aktivt fattat beslut om att årlig ekonomisk redovisning ska ske årligen till partiföreningarna. Det kan vi komma överens om att göra även i vårt distrikt, men värt att notera att den ekonomiska relationen mellan partiföreningarna och distriktet är annorlunda i vårt

distrikt jämfört med de flesta (i andra distrikt så är det ofta partiföreningarna som är med och finansierar distriktets verksamhet).

Gällande de parlamentariska rapportpunkterna är distriktsstyrelsens bild att distriktsårskonferensen inte i så hög grad fyller funktionen av utvecklande kommunal-, regional- och riksdagspolitisk diskussion i distriktet (av både formatmässiga och tidsmässiga skäl). Det var också var ett framträdande argument för beslutet och genomförandet av halvtidskonferensen 2024. Den minskade administrativa belastningen med avrapporteringar vartannat år kan också ses som en fördel, och andra kommunikationsformer än den årliga luntan med parlamentarikerrapporter kan ibland vara mer effektiva för att sprida information om hur arbetet går i våra parlament.

3. Risken för vakanser

Längre mandatperioder kan upplevas som ett hinder för medlemmar som tvekar inför att binda sig i två därmed skulle längre mandatperioder kunna göra det svårare att välja personer till distriktsuppdrag. Oavsett om det är att det upplevs som långt eller om det ökar risken/möjligheten för förändringar i livet (man flyttar, får nytt arbete osv).

Distriktsstyrelsens analys:

Utifrån vikten av kontinuitet inom distriktets ledning och andra distriktsuppdrag så är det önskvärt att personer kan tänka sig att ställa upp för mer än ett år. Det vore väldigt problematiskt distriktet bytte ut hela styrelsen årligen.

Erfarenhet visar att avhopp oftare beror på skiljaktigheter i syn på uppdraget eller bristande förutsättningar att fullfölja det än på mandatperiodens längd. Längre perioder kan tvärtom stärka kontinuiteten, förbättra introduktionen, skapa tryggare arbetsformer och ge bättre förutsättningar för att arbeta med styrelsen som ett team över tid. Vid behov finns också alltid möjlighet att kalla till en extra årskonferens vid större vakanser eller om många fyllnadsval krävs.

Det finns flera andra uppdrag man binder upp sig längre tidsperiod, så som de parlamentariska uppdragen. Även där förekommer avhopp under en mandatperiod (distriktsstyrelsemöten flertalet fyllnadsval varje år), men det har också en koppling till att vi helt enkelt är väldigt många parlamentariker. Exempelvis representantskapet har som tidigare nämnts också redan gått över till tvååriga perioder.

Avslutning

Distriktsstyrelsen bedömer sammantaget att övergången till tvååriga mandatperioder ger bättre organisatoriska förutsättningar, starkare politisk planering och ökad stabilitet, samtidigt som de potentiella nackdelarna är hanterbara genom befintliga verktyg såsom extra årskonferenser och alternativa mötesformer.